

Corvina Óvoda Ifjúság Úti Tagóvodája 6000 Kecskemét, Ifjúság útja 1-3.
76/480-712 Fax: 76/504-590 web: www.ifjusagovoda.hu
E-mail: ifjusagovoda@axelero.hu
korlancmunkakoz@freemail.hu

OM azonosító: 201868

4. sz. melléklet: **„Jó gyakorlat” leírása**
Környezeti nevelési projektek
Kódszáma: 85530a89

Intézmény neve	Corvina Óvoda Ifjúság Úti Tagóvodája
Képviselője	Thurzóné Halasi Ágnes – Intézményegység-vezető
Levelezési címe	6000 Kecskemét, Ifjúság Útja 1-3.
Telefonszám/fax	76/480-712 76/504-590
E-mail címe	ifjusagovoda@axelero.hu
„Jó gyakorlatok” felelőse, kapcsolattartó neve	Klein Ibolya – Munkaközösség-vezető
Elérhetősége	ibi680905@freemail.hu Tel: 0620/5434843

1. A "Jó gyakorlat"

Megnevezése	Környezeti nevelési projektek
Alkalmazási területe	módszertani
Intézménytípus	óvoda
Korosztály	3-7 évesek (vegyes életkorú csoportokban is)

2. Tartalmi leírás

A jó gyakorlat céljai	<ul style="list-style-type: none">○ A gyermeket körülvevő világ megismerése játékos tevékenységek által.○ A tevékenykedés által a gyermekek attitűdjének formálása.○ Kereső, tapasztaló magatartásmóddal, élménypedagógiával a környezeti problémák felismeréséhez, megoldásához szükséges jártasságok, készségek,○ kompetenciák fejlesztése, kialakítása.○ A holisztikus látásmód formálása.○ A tevékenységekben megvalósuló tanulás.○ Az előzetes tudás, a tapasztalatok mozgósítása.○ A környezetre figyelő, környezetbarát magatartású személyiség formálása.○ 8. Az együttműködés, kooperáció, csoportmunka gyakoroltatása, gyakorlása.
Kompetencia fejlesztés	<ul style="list-style-type: none">○ Mivel a projektekben minden gyermek a saját képességei, érdeklődése, motiváltsága alapján vesz részt, így a személyes kompetenciák fejlesztésére különösen alkalmas: kitartás, önismeret, önbizalom, önfegyelem, énkép, siker-kudarcc...○ Továbbá a projekt (a projektpedagógia) sajátossága és egyben erőssége a közösségben rejlő erő, a közösség fejlesztő, nevelő ereje, így természetesen segíti a szociális kompetenciák fejlődését is: kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, feladattudat, feladattartás, szabálytudat...

Corvina Óvoda Ifjúság Úti Tagóvodája 6000 Kecskemét, Ifjúság útja 1-3.
76/480-712 Fax: 76/504-590 web: www.ifjusagovoda.hu
E-mail: ifjusagovoda@axelero.hu
korlancmunkakoz@freemail.hu

OM azonosító: 201868

Kompetenciafejlesztés	<ul style="list-style-type: none">○ A környezeti nevelésből adódó egyediségének köszönhetően ezek a projektek olyan speciális kompetenciák fejlesztését segítik, mint pl. fenntarthatóság szemlélete, környezettudatosság, környezetbarát életmód.○ A projektpedagógia tanulásszervezési módjai kiválóan alkalmasak a különböző kognitív kompetenciák fejlesztésére: ismeretszerzési igény, érdeklődés, képzelet, figyelem, emlékezet, gondolkodás...○ Mivel az egész folyamatban a gyermeknek szóban, verbálisan is meg kell nyilatkoznia, véleményét rendszeresen megkérdezzük, így a nyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztése is megvalósul.
Esélyegyenlőség	<ul style="list-style-type: none">○ Körlánc Környezeti nevelési helyi programunk egyik sajátossága, hogy a programunk megvalósításába szorosan bevonjuk legközelebb partnereinket, a szülőket. Történhet ez akár az előzetes szervezés, akár a megvalósítás folyamatában. Így a gyermek felé mindkét nevelő fél (család - óvoda) ugyanazt az értéket, eszmét, szokást, attitűdöt... közvetíti. Így leszünk hitelesek. A megvalósításba bekapcsolódni természetesen nem kötelező egy szülő számára sem, mindenki a maga tudása, képessége, lehetősége szerint segíti a munkánkat.○ A "jó gyakorlat" egy olyan projektgyűjtemény, mely különösen alkalmas a sajátos nevelési igényű gyermekek különböző tevékenységekbe történő bevonására, egyéni fejlesztésére.
Az adaptáció pedagógiai haszna	<ul style="list-style-type: none">○ A projektek rendszeres, mindennapi folyamatos alkalmazásával megváltoznak a gyerekek: nyitottak, érdeklődők, könnyen motiválhatók lesznek.○ Véleményüket fel merik vállalni, el merik mondani. Pozitív irányba változik értékrendjük, életszemléletük. Társas kapcsolataik fejlődnek, könnyen fognak alkalmazkodni az iskolai kihívásokhoz, az új közösséghez.
A kifejlesztés folyamata	<ul style="list-style-type: none">○ KÖRLÁNC környezeti nevelés helyi programunk megírása○ Helyi programunk gyakorlati megvalósulását segítő a környezeti nevelést felölelő alapvető környezeti témák meghatározása: Talaj-víz-levegő, állatok-növények, én-kép, hulladék-vásárlói szokások, közlekedés-lakóhely, hagyományok.○ A projektpedagógiával kapcsolatos továbbképzéseken hallottakat, a szakirodalomban olvasottakat megosztottuk egymással.○ Körlánc Munkaközösségünk team-munkában egy-egy témát kidolgozott, majd ezeket összehasonlítottuk, elemeztük - gyakoroltuk a projektírást.○ A témaprojektekből kisebb heti projekteket írtunk, melyeket a gyakorlatban is kipróbáltuk, bemutatókat tartottunk egymásnak. A tapasztalatokat elemeztük.○ A témaprojekteket mellékletként beillesztettük helyi programunkba.○ A témaprojektekből minden óvónő kisebb heti-projekteket állít össze - ez lesz a heti ütemtervünk.

Corvina Óvoda Ifjúság Úti Tagóvodája 6000 Kecskemét, Ifjúság útja 1-3.
76/480-712 Fax: 76/504-590 web: www.ifjusagovoda.hu
E-mail: ifjusagovoda@axelero.hu
korlancmunkakoz@freemail.hu

OM azonosító: 201868

A kifejlesztés folyamata	<ul style="list-style-type: none">○ 5 év gyakorlat után Körlánc Munkaközösségünk team-munkában felülvizsgálta és átalakította, kiegészítette a témaprojektet.
Szervezési kérdések	<ul style="list-style-type: none">○ A projektpedagógia "szépsége" és egyedisége, hogy megvalósulása nincs korosztályhoz kötve! Pont ellenkezőleg: a korosztályok közti, vagy azonos életkorúak esetében az eltérő egyéni képességekből fakadó különbözőségek áthidalására kiválóan alkalmazható - azaz hatékonyan és eredményesen lehet általa differenciálni, az egyéni fejlődési tempót figyelembe lehet venni. Pont erre építünk egy projekt feldolgozása, megvalósítása során: mindenki a maga tudása, képessége alapján vesz részt benne.○ Célszerű a megvalósításba bevonni a szülőket, esetleg külső partnereket, szervezeteket, cégeket, vállalkozókat (témája válogatja, melyikbe kit, mit érdemes).○ Lényeges eleme továbbá, hogy a helyi környezeti adottságokra kell a megvalósítás során építeni! Az adaptálható gyakorlatot (a projekteket) kipróbálás előtt a helyi sajátosságokhoz igazítani, formálni kell!○ A projektpedagógia alkalmazása a mindennapok szintjén újszerű pedagógiai, módszertani gondolat, mert a mindennapokban történő alkalmazása még nem általánosan jellemző az óvodákban, inkább akciók, jeles események szervezésekor szokták alkalmazni a projektet, mint módszert.
Eredményességi kritériumok	<ul style="list-style-type: none">○ A gyerekek észreveszik szűkebb-tágabb környezetük apró szépségeit, óvják, védik azokat.○ A tevékenységekben tanult ismereteik rögzülnek, más helyzetekben is alkalmazni tudják őket.○ A tevékenységek során fejlesztett képességeiket, készségeiket más helyzetekben is képesek alkalmazni.○ Attitűdjükbe, értékrendjükbe beépülnek a környezettudatosság, fenntarthatóság elemei.○ A fentiek nyomon követhetők a csoportnaplóban (heti tervek tapasztalatai), továbbá az egyéni személyiségfejlődési napló bejegyzéseiben.○ A különböző élményrajzok látványos mutatói ismereteiknek, viszonyulásaiknak, valamint a kreatív ötleteik, amiket sohasem szabad felülbírálni, elítélni (nincs rossz ötlet!).
A hasznosulás meggyőző tapasztalatai	<ul style="list-style-type: none">○ Minden projekt tapasztalhatóan jól működik, mutatja ezt a szülők gyakori szóbeli visszajelzései, élménybeszámolóik, amikben gyermekeik "tanítgatják" őket a helyes szokásokra, amikben tapasztalják, hogy gyermekeik attitűdje az általuk ismerthez mérten megváltozott (pl. megfogja gyermeke a gilisztát...).○ A 11 projekt közül különösen jól variálható, élményekben gazdag tud lenni az állatok, a vásárlói szokások, az én-kép és a hagyományok-projekt, hiszen ezek állnak a legközelebb a gyerekekhez, ezek nyújtják a legintenzívebb élményeket.

Corvina Óvoda Ifjúság Úti Tagóvodája 6000 Kecskemét, Ifjúság útja 1-3.
76/480-712 Fax: 76/504-590 web: www.ifjusagovoda.hu
E-mail: ifjusagovoda@axelero.hu
korlancmunkakoz@freemail.hu

OM azonosító: 201868

A hasznosulás meggyőző tapasztalatai	<ul style="list-style-type: none">○ Kisebb mikrocsoportokat (a fiúkat) tudja nagyon érdekelni a közlekedés, a hulladék és a talaj-projekt, mert ezek olyan "férfiasak".○ A lakóhely és a növények projektnél az óvónőknek kell tudatosnak lenniük, mert a gyerekek számára ezek teljesen evidensek, jelenlétük természetes a számukra: nem okoznak különösebb, intenzív élményt, nem váltanak ki erős érzelmeket bennük, de óvásuk, védelmük a fenntartható fejlődés fontos eleme. Ugyanígy "fel sem tűnik" a gyerekeknek a levegő, vagy a víz, ezért ezek megismerésére is pedagógiai tudatossággal kell terveznünk.○ A projektek feldolgozásakor nagy gondot és sok időt kell fordítani a megfigyelésre, megfigyeltetésre, ennek képességére is meg kell tanítani a gyerekeket, majd véleményüket meghallgatni, mert csak így valósul meg a projektpedagógia egyik fontos ismérve, miszerint a gyerekek részesei a folyamatnak a tervezéstől a megvalósulásig.○ Sokat kell cselekedtetni, gyakorlati problémák elé állítani a gyerekeket, életszerű helyzeteket létrehozni, mert ezeket egyrészt szeretik a gyerekek, másrészt így tanulnak a legtöbbet a környezetükről, s nem utolsó sorban magukról is.○ Tevékenykedtetésük kulcsfogalma az együttműködés, ennek a kompetenciának a fejlesztése így különösen fontos.○ Az élménygyűjtés az elsődleges feladat minden projektnél, csak erre lehet építeni a különböző megismerő-gyakorló és élményfeldolgozó tevékenységeket, játékokat. Ehhez gyakran kell óvodán kívül menni, terepgyakorlatot szervezni, kirándulni, sétálni, boltba, áruházba vásárolni menni... Nem kell attól tartani, hogy vegyes csoportok esetében a kicsik majd nem tudnak együtt haladni a nagyobbakkal, vagy épp nem tudnak felszállni a buszra... Tapasztalatunk az, hogy nagyon gyorsan alkalmazkodnak, de segíthetjük őket azzal, hogy eleinte rövidebb távolságokra megyünk, hogy sűrűbb időközönként utazunk helyi járatokkal (városokban), így rövid idő alatt elsajátítják a fel és leszállás fortélyát.○ Egyedieké válnak azok a projektek, amikbe aktívan bevonjuk a szülőket, s megmutatják saját szakmai, vagy hobbi szintű tudásukat, és azt át is adják a gyerekeknek, amikor ők "tartanak" számukra szemléltetést egyedi foglalkozás keretein belül.
Humán-erőforrás igény	<ul style="list-style-type: none">○ A projektek megvalósítása nem igényel az alapvető pedagógus létszámon túl újabb kollégát, azaz csoportonként kettő fő jól együttműködő óvónőre van szükség, valamint a nevelő munkájuk hatékony kiegészítéséhez egy nyitott szemléletű dajka nénire. Ők hárman kell, hogy egy-egy projekt megvalósítása során összedolgozzanak.○ A nagyobb óvodai (intézményi) projektek esetében (pl. Zöld jeles napok ünneplése) az egész nevelőtestületnek kell a cél érdekében összefognia.

Corvina Óvoda Ifjúság Úti Tagóvodája 6000 Kecskemét, Ifjúság útja 1-3.
76/480-712 Fax: 76/504-590 web: www.ifjusagovoda.hu
E-mail: ifjusagovoda@axelero.hu
korlancmunkakoz@freemail.hu

OM azonosító: 201868

Humán-erőforrás igény	<ul style="list-style-type: none">○ A sikeres projekt megvalósításokat nagyban segíti, ha a nevelőközösségben van környezeti nevelő végzettségű pedagógus, vagy projektpedagógia, környezeti nevelés tematikájú továbbképzéseken vett részt a nevelőtestület minél több tagja.
Szükséges eszközigeny Csoportszobai szinten	<ul style="list-style-type: none">○ Első és legfontosabb eszköz a környező világunk tárgyai, élőlényei, hogy ezekkel élő kapcsolatot alakítsunk ki a gyerekek számára. Bevihetjük őket a csoportszobába (elhullottakat), de az a legjobb, ha mi megyünk ki megfigyelni, megtapasztalni őket (helyszíni foglalkozások, terepi munkálatok...)○ Szükség van a bevitt kincsek tárolásához sok kosárra, ládára, egyéb kisebb-nagyobb tároló edényre.○ Szemléltetéshez:<ul style="list-style-type: none">- földgömb, szemléltető képek, képsorozatok, tablók, plakátok...- Világunk hangjai (kazetta, CD)- képeskönyvek (növények, állatok, emberek...) és ismeretterjesztő könyvek (pl. határozók)○ A gyermekek tevékenységeihez:<ul style="list-style-type: none">- akvárium-terrarium, a szükséges kellékekkel, élőlényekkel- természetsarok és kellékei- bogárnéző, nagyító, távcső, esetleg mikroszkóp- bababolt és "termékei"○ A környezeti nevelést segítő játékeszközök (érzékelő, szerepjáték, énkép fejlesztő...)
Szükséges eszközigeny Óvodai szinten	<ul style="list-style-type: none">○ Szemléltetéshez eszközök:<ul style="list-style-type: none">- természetismereti filmek (DVD, CD, diafilmek) a lejátszásukhoz szükséges technikai eszközökkel (TV, DVD lejátszó, diavetítő...)- vizesasztal, homokasztal, terepasztal- virágoskert, veteményeskert, fásszárú növényekkel is, és a gondozásukhoz szükséges eszközök (ásó, gereblye, kapa, egyéb kerti szerszámok, jelölő táblák, virágládák, csíráztató, hajtató edények...)- kerti tó és kellékei, élőlényei- madáretető, itató, odú, és a madarak gondozásához szükséges anyagok- szelektívgyűjtő konténerek (udvaron a hulladékelszállító cég által elfogadott kiserelésben, csoportszobákban helyi "kis gyűjtősziget" akár kartondobozból)○ "Zöld könyvtár", ami a kollégák számára elérhető, kölcsönözhető<ul style="list-style-type: none">- határozókönyvek- környezeti nevelési módszertani kézikönyvek, kiadványok, folyóiratok, magazinok, lexikonok, egyéb "tudományos" könyvek, foglalkoztató munkalapok...- különböző barkács, vizuális és kézműves technikákat mutató könyvek, füzetek

Corvina Óvoda Ifjúság Úti Tagóvodája 6000 Kecskemét, Ifjúság útja 1-3.
76/480-712 Fax: 76/504-590 web: www.ifjusagovoda.hu
E-mail: ifjusagovoda@axelero.hu
korlancmunkakoz@freemail.hu

OM azonosító: 201868

3. A bevezetés lépései

Elméleti és gyakorlati tudás

- Részvétel a projektpedagógiával kapcsolatos továbbképzéseken, konferenciákon. A hallottak, a szakirodalomban olvasottak megosztása egymással.
- Részvétel Körlánc Konferenciákon, a hallottak, a szakirodalomban olvasottak megosztása egymással.
- Team-munkában a témaprojektekből kisebb projektek készítése, a projektírás gyakorlása közösen egy-egy témában. A projektek elemzése, összehasonlítása.
- Hospitálás, helyszíni tapasztalatszerzés a Corvina Óvoda Ifjúság Úti Tagóvodájában (igény szerint bemutató foglalkozás megtekintése).
- Mentorálás, az adaptációs folyamatba ágyazott felkészítés fogadása az adaptációt követően 2-3 alkalommal a következő nevelési évben (utókövetés folyamata).

4. Néhány jó tanács

A hatékonyság, eredményesség érdekében

- A **közös játék** az óvodás korosztály számára a környező világ megismerésének a leghatékonyabb eszköze -- **vegyünk részt benne mi is!**
- Az a **szűkebb-tágabb környezet**, amiben a gyermekek élnek, mozognak, segíti számukra az ismeretek megszerzését, képességeik, készségeik, kompetenciáik fejlesztését -- **menjünk ki és mutassuk meg nekik!**
- Helyi programunk lényegi eleme a **szülőkkel közös nevelés** -- a projektekbe, akár előzetes szervezés, akár a megvalósítás folyamatába rendszeresen **vonjuk be őket!**
- Programunkban a tanulás kiszélesített értelmezését alkalmazzuk. A tágran értelmezett tanulást az egyén és a környezete kölcsönhatásában értelmezzük - **felfedezéssel tanulás** -, ahol az egyénnek aktív befogadó, konstruáló szerepe van. A folyamat hatékony résztvevője, mely nem elsősorban az ismeretszintjére, hanem a viselkedésére, a magatartására, az értékrendjére és az attitűdjére irányul -- **hagyjuk felfedezni, megélni számukra a környezetüket!**
- Az **egyéni képességekre építünk** a tevékenységek tervezésénél, a differenciálásnak köszönhetően a különbözőségeket gyermekeink természetesnek tekintik, csakúgy, mint mi, s figyelembe vesszük a gyerekek eltérő munkatempóját, érdeklődését -- **fogadjuk el a gyermeket olyannak, amilyen!**
- Rendszeresen alkalmazunk szimulációs, imaginációs, szituációs játékokat, szerepjátékokat, ahol az **együttműködést** gyakorolják, szociális és kognitív képességeik fejlődnek. Gyermekeink szeretik a különböző együttműködési játékokat, amiket páros és mikrosoportos munkákhoz, játékokhoz, problémamegoldásokhoz gyakran alkalmazunk -- **tanítsuk meg őket együttműködni!**
- Biztosítjuk a tévedés lehetőségét, ezzel is segítjük a tanulói

A hatékonyság,

Corvina Óvoda Ifjúság Úti Tagóvodája 6000 Kecskemét, Ifjúság útja 1-3.
76/480-712 Fax: 76/504-590 web: www.ifjusagovoda.hu
E-mail: ifjusagovoda@axelero.hu
korlancmunkakoz@freemail.hu

OM azonosító: 201868

eredményesség érdekében	<p>kompetenciák fejlődését, hogy felismerjék, hogyan tudnak szert tenni új ismeretekre, hogyan tudják a meglévő ismereteiket, tudásukat új helyzetben alkalmazni (tudástranszfer) - megalapozva ezzel az egy életen át tartó tanulás képességét -- engedjük őket tévedni, a tévedés ne legyen hiba!</p> <ul style="list-style-type: none">○ Interakcióban gondolkodunk: építünk a véleményükre, támogatjuk az önálló, szabad véleményalkotást, hogy merjék azt elmondani -- hallgassuk meg őket!○ Folyamatosan értékeljük munkájukat, részvételüket, dicsérünk, biztatunk, segítjük az önértékelést és a fejlesztő értékelést. Csoportos dicséretben részesítjük azokat, akik magukhoz mérten nagyon jól teljesítettek: "Hm-hm, ez igen!" -- személyre szabottan értékeljük, a pozitívumokat csoportos szinten is megerősítve!
--------------------------------	--

Köszönjük az együttműködést és sikeres, eredményes, élményekben gazdag adaptálást kívánunk.

Ph.

A nevelőtestület nevében:

Klein Ibolya
Mk. vezető

Kecskemét, 2013. május 28.